

EAPC - Novetats en matèria de Seguretat Social

Jubilació i dones: reconeixement del temps de prestació del servei social per a l'accés a la pensió de jubilació parcial

12-12-2022

El Decret de 7 d'octubre de 1937 va crear el denominat "Servei Social de la dona espanyola". Des de llavors i fins que va ser derogat pel [Reial decret 1914/1978, de 19 de maig](#), es va mantenir en vigor a Espanya aquest servei social femení, que obligava les dones solteres d'entre 17 i 35 anys a dedicar diverses hores setmanals a activitats en empreses privades i empreses concessionàries de servei públic o sotmeses al protectorat de l'Estat. Aquestes activitats consistien, fonamentalment, a prestar serveis de caràcter assistencial i rebre una educació domèstica intensiva, en un exemple més de la discriminació de la dona durant la dictadura. Fer aquest servei social obligatori era condició per obtenir un títol acadèmic o professional, per oposar, per exercir un càrrec públic i fins i tot per desenvolupar treballs en empreses concessionàries de serveis públics o entitats dependents de l'Estat. Naturalment, aquesta desigualtat de tracte constitueix una flagrant vulneració del principi d'igualtat recollit en l'[article 14 de la Constitució](#) i vulnera el mandat als poders públics de l'article 9.2.

La [Llei 21/2021, de 28 de desembre](#), de garantia del poder adquisitiu de les pensions i d'altres mesures de reforç de la sostenibilitat financera i social del sistema públic de pensions, recollint la doctrina de la [Sentència 338/2020, de 6 de febrer, del Tribunal Suprem, Sala Social](#), va reconèixer el còmput del servei social femení obligatori, amb el límit d'un any, a l'efecte d'acreditar el període mínim de cotització efectiva exigida per accedir a la jubilació anticipada per causa no imputable a la persona treballadora i a la jubilació anticipada per voluntat de la persona interessada. D'aquesta manera, en l'accés a la jubilació anticipada, els articles [207.1.c i 208.1.b del TRLGSS](#) van passar a atorgar el mateix tracte al servei social femení que el que ja rebien el servei militar i la prestació social substitutòria.

No obstant això, fins ara aquesta equiparació entre els serveis masculins -militar i prestació substitutòria- i els femenins no es donava en l'accés a la jubilació parcial, ja que l'article 215.2.d del TRLGSS, que exigeix l'acreditació d'un període de cotització de 33 anys en la data del fet causant de la jubilació parcial, únicament computava a aquest efecte el període de prestació del servei militar obligatori o de la prestació social substitutòria, amb el límit màxim d'un any. Doncs bé, la nova [Llei 24/2022, de 25 de novembre](#), passa a computar també el període de prestació del servei

social femení obligatori, també amb el límit màxim d'un any, per a l'accés a la jubilació parcial. La mateixa equiparació s'inclou en l'apartat 6.f de la disposició transitòria quarta del TRLGSS per als casos en què s'apliquen legislacions anteriors per tenir dret a pensió de jubilació parcial.

Per tant, aquesta recent Llei 24/2022 corregeix un dels molts supòsits de discriminació de la dona que encara no han estat resolts, i aplica el que disposa la [Recomanació núm. 17 del Pacte de Toledo](#) en l'informe d'avaluació i reforma de 2020 de la Comissió de Seguiment i Avaluació dels Acords del Pacte de Toledo, que estableix que, malgrat que s'han adoptat mesures puntuals correctores de les disfuncions del nostre sistema de pensions, que tenen ja un llarg recorregut, no s'ha aconseguit una equiparació efectiva en la cobertura de dones i homes. Aquest fet evidencia, segons el parer de la Comissió, la necessitat de mesures estructurals, tant en matèria laboral com en l'àmbit específic de Seguretat Social, referides a la pròpia configuració del sistema i a la forma d'accés a les prestacions. En aquest sentit, es reclama l'efectivitat del principi de transversalitat en l'elaboració de qualsevol normativa o en l'adopció de qualsevol política.

Jorge Pérez Pérez

Doctor en dret. Delegat de la DE de la Inspecció de Treball i Seguretat Social. Professor UAB.
Director del Postgrau en Ocupació